

II Міжнародна науково-практична конференція “Актуальні питання моніторингу і наукового супроводження надрокористування та геологічної експертизи “Геомоніторинг-2014”,
7–13 вересня 2014 р.

УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МОНІТОРИНГУ ТА НАУКОВОГО СУПРОВОДЖЕННЯ НАДРОКОРИСТУВАННЯ В УКРДГРІ

*Красножон М. Д., Лютий Г. Г., Люта Н. Г., Лисенко О. А., Василенко А. П., УкрДГРІ,
м. Київ, Україна, ukrdgr@ukrdgr.gov.ua*

Набутий у результаті більш ніж 2-річного періоду проведення моніторингу й наукового супроводу досвід УкрДГРІ показав, що чинні “Методичні рекомендації з проведення моніторингу та наукового супроводження надрокористування” потребують суттєвого вдосконалення. Провідні фахівці інституту підготували оновлений варіант цього документа, доповнений та уточнений, з урахуванням напрацювань з моніторингу та наукового супроводження родовищ різних видів корисних копалин.

ENHANCEMENT OF METHODOICAL SUPPORT OF MONITORING AND SCIENTIFIC MAINTENANCE OF SUBSURFACE USE IN UKRSGRI

*Krasnozhon M. D., Lyuty G. G., Lyuta N. G., Lysenko O. A., Vasylenko A. P.
UkrSGRI, Kyiv, Ukraine, ukrdgr@ukrdgr.gov.ua*

More than two years' experience of carrying out monitoring and scientific maintenance in UkrSGRI showed that operating “Methodical recommendations on carrying out monitoring and scientific maintenance of subsurface use” require essential enhancement. Leading experts of the institute prepared the updated version of this document, added and specified in the accounting of practices of monitoring and scientific maintenance of different types of minerals deposits.

Чинні “Методичні рекомендації з проведення моніторингу та наукового супроводження надрокористування”, якими нині послуговуються виконавці цих робіт, фактично були розроблені до початку проведення цих робіт підприємствами геологічної галузі. Досвід, набутий фахівцями Українського державного геологорозвідувального інституту (УкрДГРІ) впродовж більш ніж 2-річного періоду здійснення моніторингу та наукового супроводження геологічного вивчення та експлуатації родовищ нафти, газу, вугілля, металічних і неметалічних корисних копалин та підземних вод, переконливо засвідчив необхідність внесення змін та доповнень до згаданого вище методичного документа. Це було підтверджено Ухвалою I Міжнародної науково-практичної конференції “Актуальні питання моніторингу і наукового супроводження надрокористування та геологічної експертизи “Геомоніторинг-2013”, (м. Судак, 9–13 вересня 2013 р.), у якій необхідність розробки й удосконалення нормативного та науково-методичного забезпечення моніторингу й наукового супроводження надрокористування та геологічної експертизи в Україні було визнано першочерговими завданнями.

Підготовка оновленого варіанта зазначеного документа – “Методики проведення моніторингу та наукового супроводження надрокористування” (далі – “Методики”) здійснювалася за такими основними напрямками.

1. Оскільки наказом Міністерства екології та природних ресурсів України № 96 від 11.03.2013 року було затверджене Положення про проведення моніторингу та наукового супроводження надрокористування, то основні формулювання розділу I – “Загальних положень” “Методики” були приведені у відповідність до визначень, наведених в офіційному документі.

2. Уточнено й викладено в логічній послідовності на основі досвіду проведення відповідних досліджень завдання моніторингу та наукового супроводження геологічного вивчення, зокрема дослідно-промислової розробки, а також видобування газоподібних корисних копалин, рідких горючих корисних копалин, газу метану вугільних родовищ та вуглевмісних товщ; твердих горючих корисних копалин, металовмісних (металічних) та неметаловмісних (неметалічних) корисних копалин і підземних вод.

3. "Методику" було доповнено розділом, що визначає завдання моніторингу й наукового супроводження геологічного вивчення, зокрема дослідно-промислової розробки та видобування грязей лікувальних.

4. Підготовлено розділ з моніторингу та наукового супроводження будівництва й експлуатації підземних споруд, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, а також створення геологічних територій та об'єктів, що мають важливе наукове, культурне, санітарно-оздоровче значення. Зважаючи на суттєві відмінності потенційних об'єктів досліджень, окремо викладені завдання моніторингу та наукового супроводження геологічного вивчення й будівництва, а також експлуатації гірничих виробок для транспортних, технологічних, господарських, лікувальних та інших потреб; полігонів зберігання та захоронення рідких і газоподібних компонентів у глибоких геологічних структурах, а також створення та функціонування геологічних територій та об'єктів, що мають важливе наукове, культурне та рекреаційне значення (наукових полігонів, геологічних заповідників, заказників, пам'яток природи).

5. Чимало питань і претензій як надрокористувачами, так і виконавцями моніторингу висловлювалося щодо встановлення коефіцієнтів при визначенні працевитрат. Тому було вдосконалено обґрунтування та розрахунок коригуючих коефіцієнтів з визначення витрат праці в процесі надання послуг з моніторингу та наукового супроводження. Зокрема було уточнено підходи щодо визначення складності геологічної будови родовищ; удосконалено визначення коефіцієнта K_2 щодо кількості свердловин при проведенні геологічного довивчення об'єктів твердих корисних копалин, а також коефіцієнта K_2 , який застосовується для оцінки кількості свердловин на підземні води; передбачено коефіцієнт, який урахує обсяги ресурсів і запасів твердих корисних копалин, для родовищ з невеликими запасами, на рівні $K_3 = 0,5$, та вдосконалено визначення коефіцієнта K_4 , який урахує кількість застосованих геофізичних методів.

Розроблення та впровадження вдосконаленої "Методики проведення моніторингу та наукового супроводження надрокористування" сприятиме підвищенню якості надання послуг надрокористувачам і забезпечить ефективніше державне регулювання в галузі надрокористування.